

УДК 343.98 +342.9 (477)

О. Г. Комісаров

О. В. Батюк

С. П. Павлов

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ТА СЛУЖБОВО-БОЙОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИСТИЧНІЙ ТА ДИВЕРСИЙНІЙ ЗАГРОЗАМ НА ОБ'ЄКТАХ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Викладено результати дослідження криміналістичного та службово-бойового забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури. Наголошено, що криміналістичне та службово-бойове забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури спрямоване на формування умов, що потрібні для створення оптимальної структури діяльності з протидії відповідним злочинам, її етапів, окремих дій виконавців.

Зроблено висновок, що всі рівні криміналістичного та службово-бойового забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури за наявності принципових відмінностей за предметом здійснюваної на них діяльності й особливостями їх внутрішньої та зовнішньої взаємодії мають двоєдину мету: це формування правових, організаційних, науково-технічних, кадрових та інших умов постійної готовності правоохоронних органів до дій з розкриття й розслідування злочинів з використанням криміналістичних методів, засобів та рекомендацій; практико-діяльнису, що має вираження у професійно грамотній, тактично вивірених реалізації таких умов у повсякденній практиці розкриття й розслідування злочинів.

Ключові слова: загрози національній безпеці, тероризм, диверсія, критична інфраструктура, службово-бойова діяльність.

Постановка проблеми. Із прийняттям 16 листопада 2021 р. Верховною Радою України Закону України «Про критичну інфраструктуру» [1] актуалізувалося питання оновлення заходів протидії терористичній та диверсійній загрозам на відповідних об'єктах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури з різних аспектів досліджувалися у наукових працях таких учених, як М. О. Акімов, С. В. Белай, С. В. Большаков, Л. В. Головіна, І. В. Гора, В. П. Ємельянов, О. Ф. Кобзар, В. А. Колесник, С. О. Кузніченко, В. В. Мацюк, Р. В. Мукоїд, І. І. Мусієнко, Є. В. Поляков, С. А. Яровий. Проте, зауважимо, що комплексно проблему криміналістичного та службово-бойового забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури у науковій літературі не розглядали.

© О. Г. Комісаров, О. В. Батюк, С. П. Павлов, 2021

Виходячи з актуальності і значущості проблеми **метою статті** є викладення результатів проведеного аналізу стану криміналістичного та службово-бойового забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури та формулювання на цій основі науково обґрунтованих пропозицій щодо подальших розвідок у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. За офіційними даними Рейтингу глобального індексу тероризму (*The Global Terrorism Index, GTI*) у період з 2002 по 2019 р. Україна перебувала серед найбільш постраждалих країн, займаючи місця від 11-го (2015 р.) до 36-го (2019 р.) [2]. Указане свідчить, що для України ця проблема набула особливої актуальності з початком агресії з боку Російської Федерації, яка порушила територіальну цілісність нашої держави і загрожує її незалежності. Силами і засобами розвідувальних органів і спеціальних служб країна-агресор спровокувала численні

терористичні акти на території Донецької і Луганської та інших областей України, а також збройні виступи сепаратистів [3, с. 4]. Аналізуючи теоретичні аспекти криміналістичного та службово-бойового забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам, необхідно виходити з того, що організація є базовим рівнем протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури. Багато хто з науковців, визначаючи поняття криміналістичного та службово-бойового забезпечення цієї діяльності, роблять акцент на елементи організації.

На наш погляд, саме система криміналістичного забезпечення містить у собі такі аспекти: пізнавальний (криміналістична інформація, криміналістичні знання, криміналістична освіта, криміналістичне навчання, оволодіння криміналістичними методиками й навичками); матеріально-технічний (техніко-криміналістичні засоби, матеріально-технічні засоби, що забезпечують функціонування установ, які здійснюють криміналістичну діяльність і надають криміналістичну освіту); кадровий (особи, які здобули криміналістичну освіту, здійснюють криміналістичну діяльність, володіють криміналістичною готовністю); організаційний (забезпечує постійну готовність служб і підрозділів з ефективного вирішення криміналістичних задач).

Протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури притаманна наявність власних суттєвих особливостей, що відмінні від інших видів діяльності. Організація в цьому випадку є рухомим, коригуючим елементом, що забезпечує створення передумов для розроблення наукових рекомендацій у конкретній ситуації.

Успіх протидії терористичній та диверсійній загрозам, які мають високу латентність, забезпечується лише сукупним використанням процесуальних та криміналістичних засобів, засобів оперативно-розшукової, контррозвідальної та службово-бойової діяльності. Організаційно-криміналістичне та службово-бойове забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури спрямоване на формування умов, що потрібні для створення оптимальної структури діяльності з протидії відповідним злочинам, її етапів,

окремих дій виконавців. Якщо техніко-криміналістичне й тактико-криміналістичне забезпечення насамперед спрямовані на забезпечення підвищення ефективності конкретних дій з пошуку, виявлення, фіксації, дослідження і використання інформації, що міститься в її матеріальних і особистісних (ідеальних) джерелах, то організаційно-криміналістичне та службово-бойове забезпечення має оптимізувати структуру відповідної операції, ефективно функціонування груп бойового порядку, їх взаємозв'язок і взаємодію. Водночас організаційні аспекти такого забезпечення повинні бути узгодженими з криміналістичними технічними і тактичними вимогами.

Проведене опитування стосовно особливостей криміналістичного забезпечення виявлення і розслідування терористичного акту або диверсії на об'єктах критичної інфраструктури ілюструє включення до них: характеристики об'єкта посягання (41 % слідчих, 49 % оперативних працівників); наслідків (49 % слідчих, 45 % оперативних працівників); виду злочинної діяльності (10 % слідчих, 6 % оперативних працівників) [4].

Криміналістичне та службово-бойове забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури має кілька рівнів. Один із них пов'язаний з виявленням і розслідуванням конкретного терористичного акту або диверсії та відбиває безпосередньо криміналістичні, управлінські, інформаційні, матеріально-технічні, інноваційні, кадрові та інші аспекти забезпечення. Інший – стосовно загальних проблем службово-бойової протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури – відбиває організаційну діяльність, яка виходить за межі предмета криміналістики й охоплюється категорією «управлінська діяльність».

Організація розслідування терористичного акту або диверсії на об'єктах критичної інфраструктури як ціле містить у собі організацію: кримінальної процесуальної, оперативно-розшукової, судово-експертної та криміналістичної діяльності, у тому числі здійснювану у формі криміналістичного забезпечення. Усі ці види діяльності надзвичайно складні й специфічні за своїм змістом, вирішуваними завданнями, реалізованими при цьому методами та

засобами. Вони характеризуються ієрархічною системою управління, зумовленою багаторівневою системою організації відповідних служб, підрозділів.

Перший рівень – переважно управлінський, правовий, у своїй основі він є загальнодержавним, міжвідомчим. На цьому рівні формується система правоохоронних, у тому числі органів досудового розслідування, створюються правові, організаційні, матеріально-технічні основи їх діяльності, тобто умови, необхідні їм для виконання покладених на них завдань із забезпечення національної безпеки, включаючи розкриття й розслідування терористичного акту або диверсії на об'єктах критичної інфраструктури.

Основними формами взаємодії суб'єктів боротьби із тероризмом є: спільний аналіз стану оперативної обстановки; взаємний обмін інформацією стосовно проведеної роботи; планування спільних заходів; обмін позитивним досвідом роботи щодо забезпечення безпеки та порядку на об'єктах критичної інфраструктури. Вихідним пунктом взаємодії слугує спільний аналіз стану оперативної обстановки.

Взаємодія суб'єктів із силами, що можуть бути залучені до антитерористичних заходів, зокрема, з підрозділами Національної гвардії України, охоплює: організацію взаємодії; узгоджену, спільну діяльність із виконання завдань і функцій щодо забезпечення публічної безпеки та порядку. На першому організаційному етапі взаємодії всі заходи забезпечують спільну, погоджену діяльність, створюють необхідні умови, відображені в конкретних формах (прийняття нормативних актів; проведення спільних організаційних заходів; розробка й прийняття планів і перспективних програм; розробка критеріїв для оцінки спільної роботи; організація взаємодії із ЗМІ, населенням, громадськими організаціями, інформування громадськості [5, с. 7, 8]). Зокрема, єдиною організаційною формою залучення до участі у засіданнях координаційних груп представників Національної гвардії України залишається «персональна участь окремих посадових осіб за попереднім погодженням в окремих регіонах країни» [6, с. 101].

На цьому етапі також важливим є з'ясування: місця знаходження захопленої (постраждалої) особи або осіб, їх установчих даних, належності до політичних чи

громадських об'єднань тощо; кількості підозрюваних та їх установчих даних; наявності зброї, транспорту, чи перебували підозрювані в стані алкогольного, наркотичного сп'яніння; установчих даних та місця знаходження заявника. У разі виявлення вибухонебезпечного об'єкта або такого, що його нагадує (паунок, сумка, валіза, портфель тощо), необхідно вивести людей з небезпечної зони і забезпечити охорону місця до прибуття вибухотехнічної служби. Однією з особливостей розв'язання питань у такій ситуації слід вважати налагодження евакуації [7, с. 365–367]. Ці обставини має врахувати слідчий, якому в майбутньому доведеться встановлювати очевидців та допитувати їх як свідків і, що не виключено, ймовірних підозрюваних.

Другим етапом взаємодії є спільна діяльність щодо забезпечення безпеки об'єкта, здійснювана у різних формах та залежно від способів і методів оперативно-розшукової діяльності. Головним змістом такої взаємодії є отримання конфіденційної інформації від громадян про факти вчинення терористичного акту або диверсії та відповідних дій, пов'язаних з терористичним актом або диверсією, необхідність легалізації оперативно-розшукових дій, надання кримінальному судочинству задокументованих фактів протиправних дій і перехід від оперативно-розшукових заходів у докази.

Діючи на зазначеному етапі, утворене для цього угруповання сил і засобів суб'єктів боротьби із тероризмом та залучені сили спільною метою також визнають: недопущення виходу незаконного збройного формування, розвідувальних груп, диверсійно-розвідувальних груп на територію обслуговування; запобігання їхнім будь-яким діям на важливих об'єктах, зокрема, об'єктах критичної інфраструктури; блокування району ведення спеціальних і спеціальних поліцейських операцій, проведення перевірки залізничного та автомобільного транспорту тощо.

Відповідно суттєвим аспектом взаємодії у контексті тактики є сумісне застосування своєї компетенції різними органами в умовах «перетину» компетенції. У вирішенні питань компетенції та визначення пріоритетів велике значення має вибір правоохоронних та розвідувальних заходів у процесі їх взаємодії щодо забезпечення національної безпеки.

Наприклад, органи Національної поліції повинні залучатися до протидії терористичній та диверсійній загрозам разом з СБУ, НГУ та іншими суб'єктами на всіх її стадіях – від стадії виявлення фактів підготовки, вчинення терористичного акту або диверсії, виявлення фонових явищ, які сприяють розвитку тероризму, до посттерористичної стадії; вони зобов'язані також з'ясувати причини та умови, що сприяють терористичній діяльності, вивчати особу терориста, а також розробляти профілактичні заходи шляхом отримання інформації оперативно-розшуковим способом, здійснення цілеспрямованого антитерористичного моніторингу, активізації роботи з іноземними правоохоронними органами, спеціальними службами та організаціями, які протидіють міжнародному тероризму [8, с. 95], у тому числі з урахуванням схеми механізму організації взаємодії сил охорони правопорядку з міжнародними організаціями у реагуванні на кризові ситуації, що загрожують національній безпеці України, яка запропонована С. В. Белаєм, І. В. Євтушенком, Е. М. Полтавським [9, с. 14].

Вітчизняні науковці звертають увагу на те, що для належної організації взаємодії особливе значення має чітка регламентація їх спільних тактичних дій у відомчих і міжвідомчих нормативних документах. Незважаючи на висвітлення окремих аспектів взаємодії правоохоронних органів і військових формувань, поза науковим пошуком залишилася проблема нормативно-правового регулювання взаємодії суб'єктів службово-бойової діяльності [10, с. 26, 27]. Реагування на значні за масштабами загрози у сфері охорони публічного (громадського) порядку та забезпечення публічної (громадської) безпеки потребує залучення до виконання службово-бойових завдань значних сил і засобів правоохоронних органів, формувань та відповідних служб держави. У районах виникнення кризових ситуацій зазвичай створюються угруповання військ (сил), які виконують увесь спектр необхідних службово-бойових завдань, тим самим намагаючись локалізувати ситуацію і нейтралізувати її наслідки [11, с. 80].

Наразі вкрай необхідними є розроблення змістовних міжвідомчих нормативно-правових актів з організації взаємодії та різними сценаріями діяльності із протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури і

формування основних заходів з організації взаємодії та виконання сумісних дій між підрозділами СБУ та іншими суб'єктами сил охорони правопорядку. Розвиток організаційних засад взаємодії підрозділів Національної поліції та СБУ під час реагування на надзвичайні ситуації на об'єктах критичної інфраструктури полягає насамперед у створенні міжвідомчих органів оперативного управління на базі ситуаційних центрів з відповідним технічним і прикладним програмним забезпеченням підтримки прийняття рішень, що ґрунтуються на сучасних технологіях геоінформаційного та статистичного аналізу [12].

Так, охорона визначених важливих об'єктів здійснюється шляхом: виставлення цілодобових постів охорони на них; утримання у готовності до дій резервів для посилення охорони та оборони об'єктів.

Другий рівень взаємодії – внутрішньовідомчий, для нього характерними є створення й організація діяльності відомчих служб і підрозділів, які беруть участь у протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури. Перш за все, це органи досудового розслідування Національної поліції та СБУ, оперативні служби, які здійснюють оперативно-розшукову й контррозвідальну діяльність з виявлення, припинення й попередження злочинів, експертно-криміналістичні підрозділи (ДНДЕКЦ МВС і його структурні підрозділи та ІСТЕ СБУ і його структурні підрозділи). Проблеми взаємодії оперативних підрозділів з органами досудового розслідування залишаються актуальними завжди. Зокрема, у рішенні колегії МВС України «Про стан діяльності щодо реалізації положень Кримінального процесуального кодексу України» від 12 квітня 2013 р. № 9км [13] наголошується на тому, що між органами досудового розслідування, оперативними підрозділами та іншими службами не забезпечено належного рівня взаємодії щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час здійснення кримінального провадження.

Взаємодію у межах сил та засобів окремої операції з протидії терористичній та диверсійній загрозам слід також відносити до «внутрішньовідомчої» та організувати за завданням, часом, імовірними районами дій противника і варіантами дій своїх сил та засобів.

Особливо актуальними стають проблеми належної організації взаємодії між органами

досудового розслідування та оперативними підрозділами щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час здійснення кримінального провадження за фактом вчинення терористичного акту або диверсії, оскільки від упорядкування узгодженості спільних дій залежить викриття осіб, які вчинили або готують вчинення терористичного акту чи диверсії на об'єктах критичної інфраструктури, та затримання їх на «гарячому». Взаємодія повинна мати теоретичні та правові підстави. Так, теоретичними підставами взаємодії є положення, які пояснюють її сутність і значення, їх усвідомлення слідчими й оперативними працівниками роблять взаємодію більш осмисленою і цілеспрямованою, сприяючи, таким чином, її законності й ефективності, що дає змогу відповісти на запитання: чим викликана її необхідність, з якою метою здійснюється взаємодія, чому вона можлива. Підставами такої взаємодії є: спільність мети і завдань оперативних працівників та слідчого – лише об'єднуючи свої зусилля, органи досудового розслідування й оперативних підрозділів зможуть ефективно її вирішити; однакова юридична сила процесуальних актів оперативних підрозділів та слідчого – протоколи процесуальних дій, виконаних працівниками оперативних підрозділів, мають таке ж доказове значення, як і протоколи, що склав слідчий; необхідність використання можливостей оперативного підрозділу і слідчого – слідчий вправі проводити слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії відповідно до ст. 40 КПК України, оперативні підрозділи мають право здійснювати негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, передбачених вимогами ст. 41 КПК України.

Третій рівень умовно називають предметно-діяльнісним. Він торкається безпосередньо організації роботи слідчого, оперативного працівника, судового експерта, спеціаліста, їх взаємодії під час розслідування терористичного акту або диверсії. Це рівень повсякденної практики протидії терористичній та диверсійній загрозам, у якій реально реалізуються розроблені криміналістикою методи, засоби й рекомендації, а відповідно, мають прояв криміналістичні проблеми організації їх застосування у розслідуванні терористичного акту або диверсії на об'єктах критичної інфраструктури. Фактично всі зазначені нами служби (слідчі, оперативні, експертні підрозділи) реалізують у своїй діяльності можливості криміналістики,

звичайно, в різних межах, що визначаються з урахуванням особливостей вирішуваних ними службових завдань.

Висновок

Отже, на наше переконання, усі рівні криміналістичного та службово-бойового забезпечення протидії терористичній та диверсійній загрозам на об'єктах критичної інфраструктури за наявності принципових відмінностей за предметом здійснюваної на них діяльності й особливостями їх внутрішньої та зовнішньої взаємодії мають двоєдину мету: це формування правових, організаційних, науково-технічних, кадрових та інших умов постійної готовності правоохоронних органів до дій з розкриття й розслідування злочинів з використанням криміналістичних методів, засобів та рекомендацій; практико-діяльнісну, що має вираження у професійно грамотній, тактично вивірених реалізації таких умов у повсякденній практиці розкриття й розслідування злочинів.

Подальші наукові дослідження мають бути спрямовані на вирішення проблемних питань внутрішньої та зовнішньої взаємодії у межах досягнення зазначеної мети.

Перелік джерел посилання

1. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16.11.2021 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=5219&skl=10 (дата звернення: 18.11.2021).
2. Топ-10 країн, які найбільше постраждали від тероризму у період з 2002 по 2019 рр. URL: https://media.slovoidilo.ua/media/infographics/15/141990/indeks-teroryzmu_ru_origin.png (дата звернення: 15.10.2021).
3. Актуальні питання протидії тероризму у світі та в Україні : аналіт. доп. / за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ : НІСД, 2017. 60 с.
4. Батюк О. В. Криміналістичне забезпечення протидії злочинам на об'єктах критичної інфраструктури : монографія. Луцьк : Волиньполіграф, 2021. 450 с.
5. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії органів внутрішніх справ та воєнізованої охорони на залізничному транспорті / Л. В. Головіна та ін. Одеса : ОДУВС, 2010. 56 с.
6. Комісаров О. Г., Бєлай С. В., Черкашин О. Д. Обґрунтування завдань та

повноважень Національної гвардії України щодо захисту об'єктів критичної інфраструктури. *Честь і закон*. 2020. № 2 (73). С. 99–106.

7. Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції : навч. посіб. / О. І. Тьорло та ін. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 480 с.

8. Мукоїда Р. В. Організаційно-тактичні засади протидії злочинам, пов'язаним з терористичною діяльністю : дис. ... канд. юрид. наук : 21.07.04. Одеса, 2008. 229 с.

9. Белай С. В., Євтушенко І. В., Полтавський Е. М. Механізм організації взаємодії сил охорони правопорядку з міжнародними організаціями у реагуванні на кризові ситуації, що загрожують національній безпеці України. *Честь і закон*. 2016. № 4 (59). С. 10–16.

10. Яровий С. А., Мусієнко І. І., Кузніченко С. О. Взаємодія Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України при ускладненні оперативної обстановки : монографія. Київ : НА СБУ, 2015. 168 с.

11. Большаков С. В. Оперативно-розшукове забезпечення службово-бойової діяльності Національної поліції під час виникнення кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці: постановка проблеми. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 2. С. 78–82.

12. Мацюк В. В. Удосконалення правового регулювання взаємодії Служби безпеки України та Національної гвардії України в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру. *Теорія і практика правознавства*. 2015. Вип. 1 (7). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua?article.download/63465/58892> (дата звернення: 18.10.2021).

13. Про стан діяльності щодо реалізації положень Кримінального процесуального кодексу України : рішення колегії МВС України від 12 квіт. 2013 р. № 9км, затв. наказом МВС України № 396 від 23 квіт. 2013 р.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2021 р.

УДК 343.98 +342.9 (477)

А. Г. Комисаров, О. В. Батюк, С. П. Павлов

КРИМИНАЛИСТИЧЕСКОЕ И СЛУЖЕБНО-БОЕВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ТЕРРОРИСТИЧЕСКОЙ И ДИВЕРСИОННОЙ УГРОЗАМ НА ОБЪЕКТАХ КРИТИЧЕСКОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ

Изложены результаты исследования криминалистического и служебно-боевого обеспечения противодействия террористической и диверсионной угрозам на объектах критической инфраструктуры. Обращено внимание на то, что криминалистическое и служебно-боевое обеспечение противодействия террористической и диверсионной угрозам на объектах критической инфраструктуры направлено на формирование условий, которые необходимы для создания оптимальной структуры деятельности по предотвращению определенных преступлений, ее этапов отдельных действий исполнителей.

Сделан вывод о том, что все уровни криминалистического и служебно-боевого обеспечения противодействия террористической и диверсионной угрозам на объектах критической инфраструктуры при наличии принципиальных отличий по предмету осуществляемой на них деятельности и особенностям их внутреннего и внешнего взаимодействия имеют двоякую цель: это формирование правовых, организационных, научно-технических, кадровых и других условий постоянной готовности правоохранительных органов к действиям раскрытия и расследования преступлений с использованием криминалистических методов, способов и рекомендаций; практико-деятельностную, которая выражается в профессионально грамотной, тактически выверенной реализации таких условий в повседневной практике раскрытия и расследования преступлений.

Ключевые слова: угрозы национальной безопасности, диверсия, критическая инфраструктура, служебно-боевая деятельность.

UDC 343.98 +342.9 (477)

O. Komisarov, O. Batiuk, S. Pavlov

FORENSIC, SERVICE AND COMBAT SUPPORT OF COUNTERING TERRORIST AND DIVERSION THREATS AT CRITICAL FACILITIES OF INFRASTRUCTURE

The authors conduct a study of the provisions of forensic, service and combat support of countering terrorist and diversion threats at critical facilities of infrastructure in the provisions of scientific article. Forensic, service and combat support of countering terrorist and diversion threats at critical facilities of infrastructure have several levels. All these levels of activity are extremely complex and specific in their content, tasks that should be solved, methods and means that should be implemented at the same time. They are characterized by a hierarchical management system, due to the multilevel system of organization of relevant services, units of law enforcement agencies, military forces of law and order and emergency services. Authors consider that forensic, service and combat support of countering terrorist and diversion threats at critical facilities of infrastructure is aimed at forming the conditions that are necessary for creating an optimal structure of activity on combating the relevant crimes, its stages, individual actions of the perpetrators. In conclusion, the authors determine that all levels of forensic, service and combat support of countering terrorist and diversion threats at critical facilities of infrastructure in the presence of fundamental differences in the subject of their activity and the peculiarities of their internal and external interaction have the dual purpose: it is the formation of legal, organizational, scientific, technical, personnel and other conditions of constant readiness of law enforcement agencies to take action to detect and investigate crimes using forensic methods, tools and recommendations; practical-activity one, which is expressed in the professionally competent, tactically verified implementation of such conditions in the daily practice of detection and investigation of crimes.

Keywords: *threat, terrorism, diversion, critical infrastructure, support, forensic science, service and combat activity.*

Комісаров Олександр Геннадійович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правоохоронної діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України
<http://orcid.org/0000-0002-7865-0447>

Батюк Олег Володимирович – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри державної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки
<http://orcid.org/0000-0002-2291-4247>

Павлов Сергій Петрович – кандидат технічних наук, доцент, начальник оперативного факультету Національної академії Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0001-8888-3650>